

גמ' סנהדרין (ג:) - אין הולכין במון אחר הרוב
רב דניאל שטיין

א. גמ' ב"ק (מו-מו:) - דאתמר המוכר שור לחבירו ונמצא נגחן, רב אמר הרי זה מקח טעות, ושמואל אמר יכול שיאמר לו לשחיטה מכרתיו לך וכו', רב אמר הרי זה מקח טעות, זיל בתר רובא, ורובא דאינשי לרדיא הוא דזבני, ושמואל אמר יכול שיאמר לו לשחיטה מכרתיו לך, ולא אזלינן בתר רובא, כי אזלינן בתר רובא - באיסורא, אבל בממונא לא אזלינן בתר רובא, אלא המוציא מחבירו עליו הראיה וכו', א"ר שמואל בר נחמני מניין להמוציא מחבירו עליו הראיה, שנאמר מי בעל דברים יגש אליהם, יגיש ראייה אליהם, מתקיף לה רב אשי הא למה לי קרא סברא הוא, דכאיב ליה כאיבא אזיל לבי אסיא.

ב. גמ' חולין (יא:) - רב כהנא אמר אתיא מהורג את הנפש, דאמר רחמנא קטליה, וליחוש דלמא טרפה הוה, אלא לאו משום דאמרינן זיל בתר רובא, וכי תימא דבדקינן ליה, הא קא מינוול, וכי תימא משום איבוד נשמה דהאי נינווליה, וניחוש שמא במקום סייף נקב הוה.

ג. פתחי תשובה (חו"מ סי' צ"ה ס"ק א') - ועיין בתשובת חתם סופר חלק יו"ד סימן קל"ד שהאריך לברר דהני באנקינאטע אין להם דין שטרות רק דין מטבע, כי גדר מטבע הוא מה שגזר המלך עליו שתצא ומי שממאן לקחתו יחייב ראשו היינו מטבע שגופו ממון, ואין חילוק אם יהיה זהב או כסף או נייר כו', ולכן משביעין על טענת באנקינאטע ונותנים להם דין שומרים, והמה כסף גמור אפילו לקדש בו אשה ופודין בו הקדשות ומעשר שני כו' צ"ע בהני באנקינאטע לענין פדיון בכור, דאפשר לחלק דוקא בדבר שבין אדם לחבירו, ואפילו פדיון הקדש שאינו אלא קונה מהגזבר, י"ל כל טבעא דסגי בעלמא על פי גזירת המלך על הקונים והמוכרים פודים בו ונקרא מטבע לענין שבועה ושומרים, משא"כ פדיון בכור שפודין מהקב"ה וקצב פדיונו ה' סלעים.

ד. גמ' ב"ב (ה-ה:) - אמר ריש לקיש הקובע זמן לחבירו, ואמר לו פרעתך בתוך זמני אינו נאמן, ולואי שיפרע בזמנו וכו' חזקה לא עביד אינשי דפרע בגו זימניה.

ה. תוס' ב"ק (כז:) - קמ"ל דאין הולכין בממון אחר הרוב - תימה מה טעם אין הולכין ליתי בק"ו מדיני נפשות כדאמרינן בפ"ק דסנהדרין (דף ג:) וכו' וי"ל דהתם גבי דיינים שאני דחשיב מיעוט דידהו כמי שאינו וליכא למימר התם אוקי ממונא בחזקת מריה דהא ב"ד מפקי מיניה אבל גבי שאר ממון דאיכא מיעוט וחזקה לא אזלינן בתר רובא.

ו. רמב"ם (פי"א סנהדרין ה"ז-ט') - דיני ממונות וכן הטומאות וכן הטהרות האב ובנו הרב ותלמידו מונין אותן בשנים ודיני נפשות ומכות וקדוש החדש ועיבור השנה אב ובנו או הרב ותלמידו מונין אותן באחד. זה שאנו מונין האב עם הבן בין באחד בין בשנים כגון שהיה האחד מהן בסנהדרין והשני היה מן התלמידים שאמר יש לי ללמד זכות או חובה שומעין דבריו ונושאים ונותנים עמו ונמנין עמו. ובשעת גמר דין אין גומרינן את הדין בקרובים שהדיינים הקרובים פסולין לדין כמו שיתבאר. [השגת הראב"ד] זה שאנו מונינים הבן עם האב בין באחד בין בשנים כגון וכו'. א"א חיי ראשי איני רואה לא טעם ולא ריח בדברים אלו כי למשא ומתן מאי מנין איכא ובשעת גמר דין אז הוא המנין.

ז. תוס' יום טוב (אבות פ"א מ"י) - שמעיה ואבטליון - פירש הר"ב גרי צדק היו. וכך כתב הרמב"ם בהקדמתו לחבור משנה תורה ומשמע שהם בעצמם היו גרי צדק ולא יתכן כיון שהיו נשיא ואב בית דין כדפירש הר"ב במשנה ד' ואין גר כשר לדון כדפירש הר"ב במשנה ב' פרק ד' דסנהדרין כל שכן להיות אב בית דין וכו' אבל אין הפירוש שהם עצמם היו גרים. שא"כ איך אפשר למנותן נשיא ואב בית דין. אלא שבאו מן גרים ובודאי אמן מישראל היו ולכן היו מותרים למנותן נשיא ואב בית דין. אבל יש שפירשו כי הם עצמם גרים היו בודאי זה טעות גמור.

ח. גמ' קידושין (עו:) - תנינא. דשום תשים עליך מלך מקרב אחיך כל משימות שאתה משים לא יהיה אלא מקרב אחיך.